GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 74. Vinerĭ, 3 (15) Aprilie. 1887.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu 1 Aprilie 1887 st. v., s'au începutŭ unŭ nou abonamentŭ pe trilunilŭ Aprilie, Maiu și Iuniu, la care invitămŭ pe toțĭ onorațiĭ amicĭ și sprijinitorĭ aĭ foieĭ nóstre.

Prețulŭ abonamentuluĭ:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe treĭ lunĭ **3 fl.**	pe treĭ lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **6** „	„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **12** „	„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și maĭ repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșieĭ sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domniĭ carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Brașovŭ, 2 Aprilie 1887.

Érășĭ trebue sĕ ne 'ntórcemŭ la comitatulŭ Tĕrnaveĭ micĭ. Le reamintimŭ cetitorilorŭ noștri, că acesta este comitatulŭ, care s'a făcutŭ vestitŭ înscriindu-se ca membru alŭ Kulturegyletuluĭ cu 10,000 fl., maĭ multŭ banĭ luațĭ din spinarea bietuluĭ țĕranŭ românŭ.

Ca pretutindenĭ, așa și în acestŭ județŭ fruntașiĭ partiduluĭ guvernamentalŭ unguerescŭ s'au pusŭ în mișcare în vederea viitórelorŭ alegerĭ.

La 27 Martie a. c. eĭ au ținutŭ în sala comitatuluĭ ședință, în care au alesŭ ca candidatŭ de deputatŭ dietalŭ pentru cerculŭ electoralŭ de josŭ pe grofulŭ Haller Jenö. S'a alesŭ o comisiune de 30 de membrĭ, care sĕ mérgă sĕ-lŭ încunosciințeze despre candidatură și sĕ-lŭ róge sĕ o priméscă. Á și fostŭ primită comisiunea la 7 Aprilie n. în castelulŭ din Cetatea de baltă, unde grofulŭ a datŭ, în onórea eĭ, unŭ prânḍŭ strălucitŭ.

Inainte de améḍĭ membriĭ comisiuneĭ, conformŭ programeĭ, au mersŭ cu trăsurile în procesiune până susŭ în castelŭ, unde era așteptată. Nĭ se spune, că grofulŭ a rĕspunsŭ conducĕtoruluĭ comisiuneĭ, cumcă primesce candidatura cu condițiunea ca sĕ se mijlocéscă a fi alesŭ cu aclamațiune.

Dér pe noĭ nu ne privescŭ nicĭ candidatura conteluĭ Haller, nicĭ prânḍurile strălucite ce le dă, ci ceea ce ne face sĕ ne ocupămŭ de ele este durerósa împrejurare, că la acéstă candidatură și la aceste prânḍurĭ au luatŭ parte activă și cărturarĭ românĭ, ómenĭ cu posițiă și cu stare carĭ n'au lipsă nicĭ de grația, nicĭ de cinstea grofésca. La marea procesiune cătră locuința candidatuluĭ tiszaistŭ s'au vĕḍutŭ în trăsurile comisiuneĭ unguresci: Eugeniu Bianu mare proprietarŭ în Făgetŭ și Alexandru Pĕtruțŭ din Tĕunĭ, ambiĭ Românĭ ca vai de eĭ, îmbrăcațĭ frumosŭ, în haine scurte, nădragĭ strîmțĭ, cu pene 'n pălariă și cu pintenĭ la călcâie.

Dér dați-vĕ la oparte opincarilorŭ, că étă vine în trăsura din mijlocŭ, alăturĭ cu conducĕtorulŭ comisiuneĭ Gyarfas Lajos, luminatulŭ și strălucitulŭ protopresbiterŭ Neculae Todoranŭ, îmbrăcatŭ în haine de mare paradă, cu brâu frumosŭ roșu, pălăriă de mătase, mănușĭ cu bumbĭ, ușorŭ reḍimatŭ pe cârja protopopéscă, cu măciuliă mare ca pumnulŭ și strălucitóre ca diamantulŭ!

„Așa de bine prospicia!" ne scrie unulŭ dintre spectatorĭ în limbagiulŭ întrebuințatŭ p'acolo. Poporulŭ vĕḍêndu-lŭ în trăsură cu magnații, sta și privia cu gura căscată. Ómeniĭ, ca totdéuna când trecŭ „domniĭ", ișĭ luau căciula josŭ și sfinția sa, cu fața veselă mulțămia în drépta și'n stânga.

Se ḍice, că sfinția sa ar fi spusŭ acasă cătră aĭ seĭ, că prânḍulŭ a fostŭ splendidŭ, mâncările alese și scumpe, și că deși grofulŭ a ședutŭ în fruntea meseĭ, totușĭ póte ḍice că dênsulŭ, părintele, a fostŭ președinte — în mâncare și bĕutură, deórece cu scosulŭ din blide grofulŭ i-a datŭ întêiatate.

Grofuluĭ îĭ place multŭ de sfinția sa, în conversațiă la mésă s'a arătatŭ fórte afabilŭ și toțĭ ceĭ de față l'au ținutŭ ca pe pălmĭ. Unŭ lucru numaĭ l'a indispusŭ pe părintele Todoranŭ: nu pré pricepea ce vorbescŭ magnațiĭ maghiarĭ. De vêndutŭ nu-lŭ vorŭ fi vêndutŭ, căcĭ pré îĭ rîdea mustața sfințieĭ sale. Așa, a prinsŭ curagiu și ridicându-se, 'șĭ-a arătatŭ părerea de rĕu, că nu i s'a datŭ ocasiune în viéța sa sĕ învețe frumósa limbă a magnațilorŭ, și s'a rugatŭ sĕ-lŭ asculte a închina unŭ paharŭ în limba luĭ. Dér deslegêndu-i-se limba a închinatŭ douĕ pahare: unulŭ pentru grofulŭ, pe care l'a rugatŭ sĕ 'șĭ pună în sfinția sa tótă încrederea, căcĭ prin preoțiĭ seĭ va mijloci, ca toțĭ alegĕtoriĭ românĭ din tractŭ sĕ fiă adușĭ la urnă și sĕ strige într'unŭ glasŭ „trăéscă măria sa grofulŭ"; alŭ doilea paharŭ l'a bĕutŭ părintele pentru solgăbirĕulŭ Fries, lăudându-lŭ și 'nălțându-lŭ până 'n norĭ.

Așa s'a petrecutŭ lucrulŭ în Cetatea de baltă, în Joia sfintelorŭ Floriĭ. Unŭ protopresbiterŭ românŭ se căruțéză în trăsură de gală, alăturĭ cu unŭ adversarŭ alŭ poporuluĭ sĕu, apoĭ merge la masă strălucită, între magnațiĭ maghiarĭ, asemenea adversarĭ aĭ poporuluĭ sĕu; 'și elŭ este celŭ dintêiu, care 'ntinde mâna în blidŭ unguresc, mâncă carne și bea vinŭ unguerescŭ, dreptŭ arvună, ca la timpŭ sĕ facă ce a promisŭ, ca Juda, sĕ'șĭ vênḍă fiiĭ sufletescĭ din protopopiatulŭ sĕu.

„Nu va avé elŭ sĕ rĕspunḍă înaintea dreptuluĭ judecătorŭ?" așa se 'ntrebau moșŭ Pascu și moșŭ Mărinicŭ, ómenĭ opincarĭ fără 'nvĕțătură, dér Românĭ cinstițĭ și credincioșĭ din Cetatea de baltă.

Dréptă judecată! — Gândesce-se óre părintele Todoranu la ea, când mâncă dintr'unŭ blidŭ cu măria sa grofulŭ?

Póte că sĕ nu se gândéscă, dér se gândesce poporulŭ. De aceea sfinția sa ar trebuĭ sĕ se deștepte din amețéla, ce l'a apucatŭ mâncândŭ dintr'unŭ blidŭ cu magnațiĭ și sĕ se pocăiască, căcĭ din blidulŭ grofescŭ mâncă numaĭ la ocasiunĭ rare, când e sĕ se facă unéltă, dér din blidulŭ poporuluĭ mâncă în fiăcare ḍi și din sudórea luĭ traiesce!

Rușiĭ și Francesiĭ.

Raportorulŭ luĭ „Figaro" a avutŭ o întrevedere cu bărbatulŭ de statŭ rusŭ g e n e r a l ŭ I g n a t i e v. Bismarck, ḍise Ignatiev, a ațîțatŭ în 1870 pe Francia sĕ declare rĕsboiu, precum a ațîțatŭ pe Austria în 1866. Rușiĭ se temŭ în Francia numaĭ de comună și de Ferry (care e pentru o înțelegere cu Germania.) In 1883 a ḍisŭ Herbert Bismarck cătră Ignatiev, că Ferry e singurulŭ Francesŭ, care înțelese că Francesiĭ trebue sĕ facă cruce peste Alsația-Lotaringia. De aceea elŭ trebue sĕ stea în fruntea guvernuluĭ și pentru a face pe Francesĭ sĕ uite de Alsația-Lotaringia, Ferry a întreprinsŭ espedițiunĭ îndepărtate. Bismarck în casulŭ estremŭ va oferi Francesilorŭ r e t r o c e d a r e a L o t a r i n g i e i ș i a n e x a r e a u n e i p ă r ț ĭ d i n B e l g i a, în casŭ când Francesiĭ îĭ garantéză posesiunea Alsațieĭ. Intre F r a n c i a ș i R u s i a nu e nevoiă de tractatŭ. Tractatulŭ esistă de faptŭ mai realŭ, decâtŭ décă ar fi fostŭ subscrisŭ, și în fiecare ḍi se întăresce mai multŭ. Rusia are interesŭ de avuta și puternica Franciă și nu va lăsa sĕ fiă strivită. Bismarck ișĭ va continua sistemulŭ sĕu de neliniștire. Ignatiev ḍise maĭ departe, că are în mânĭ doveḍĭ, cum că în 1869 și 1870 douĕ marĭ ḍiare francese au primitŭ unulŭ 300,000, celălaltŭ 200,000 francĭ, ca sĕ ațițe la rĕsboiu. Ele nu sciau, că baniĭ provinŭ din Germania. B o u l a n g e r e în Rusia totŭ așa de popularŭ ca și în Francia, fiindŭ că elŭ érășĭ deșteptă încredere în armată. Atacurile Germanieĭ l'au făcutŭ pe ministrulŭ de rĕsboiu francesŭ maĭ iubitŭ la Rușĭ decâtŭ oricând. Când Bismarck a pusŭ sĕ atace pe Boulanger, a credutŭ că aceste atacurĭ vorŭ avé succesŭ; acum însĕ va încerca în altŭ modŭ. Chiar și elŭ, Ignatiew, a avutŭ sĕ supórte tóte mijlócele aceste în contra sa.

— Unŭ diplomatŭ din ambasada uneĭ marĭ puterĭ pe lângă Curtea vienesă comunică informațiunĭ curióse asupra intrigelorŭ luĭ *Katkov.* Din acele comunicărĭ resultă, că de maĭ multe lunĭ esistă o înțelegere formală în privința uneĭ *acțiunĭ comune între Katkov și uniĭ Francesĭ* carĭ au relațiĭ cu ambasada francesă din Petersburgŭ. Francesiĭ au asiguratŭ pe Rusia de sprijinulŭ preseĭ; în schimbŭ Katkov a primitŭ sarcina sĕ influințeze sferele ruse în favórea Franciei și a depărta, prin tóte mijlócele posibile, de lângă Țarulŭ persónele ce profeséză sentimente germane.

Din camera română.

In ședința dela 30 Martie v. 1887 deputatulŭ *Codrescu* ḍise, că Camera trebue sĕ afirme din nou programulŭ sĕu în ceea-ce privesce convențiile comerciale cu puterile și propuse următórea moțiune:

Camera autorisă pe guvernŭ:

1. Sĕ prelungéscă arangiamentulŭ provisoriŭ cu Francia până la 31 Decemvre 1887.

2. Sĕ încheiă aranjamente provisoriĭ până la aceeașĭ dată și cu alte state, luând de basă sistema economică inaugurată prin nouĕle convențiunĭ comerciale și asigurândŭ esportulŭ vitelorŭ și alŭ cerealelorŭ.

Acéstă moțiune fù primită cu aplause prelungite.

D. M. Pherekyde, ministru de esterne, declară că moțiunea d-luĭ Codrescu rĕspunde la o *necesitate recunoscută de toțĭ.*

Acum, d-lorŭ, onor d. Codrescu vine înaintea Camereĭ și vĕ ḍice: este necesarŭ ca sĕ nu ĕmŭ în stare de conflictŭ vamalŭ cu Fraucia. Guvernulŭ nu póte de câtŭ sĕ se asocieze cu acéstă părere. Décă în adevĕrŭ taxa care este impusă grânelorŭ nóstre prin noua lege votată de Camerele francese lovesce tare producțiile grânelorŭ nóstre, nu este maĭ puținŭ adevĕratŭ, că pentru casŭ de necesitate o parte din grânele nóstre totŭ se potŭ scurge în Francia, plătindu-se acéstă taxă de consumatorĭ; suntŭ însĕ alte producte de ale nóstre, precum rapița, porumbulŭ, fasolea, carĭ mergŭ în Francia și astfelŭ dér este de unŭ mare interesŭ pentru noĭ ca starea de conflictŭ sĕ nu esiste în relațiile nóstre comerciale cu Francia.

D. Codrescu maĭ esprimă o dorință, aceea de a asigura și alte debușeurĭ produselorŭ țĕreĭ, față cu alte state. Vĕ este cunoscutŭ domnilorŭ, că tratative cu alte state suntŭ începute și credŭ că este bine sĕ vĕ facŭ cunoscutŭ, că *guvernulŭ ișĭ pune tóte silințele pentru ca sĕ ajungă sĕ reguleze în modŭ satisfăcĕtorŭ relațiunile ce are cu guvernulŭ vecinŭ austro-ungarŭ*, maĭ cu sémă că cu acestŭ imperiu relațiile nóstre suntŭ de o importanță de căpetenia. Vĕ este cunoscutŭ cu câtă dorință este cerută unŭ aranjamentŭ satisfăcĕtorŭ cu acestŭ imperiu; vĕ este earășĭ cunoscutŭ, cu câtă trudă guvernulŭ se silesce sĕ ajungă la satisfacerea legitimelorŭ interese în privința acésta.

Vocĭ: Pré bine. (Aplause prelungite).

D. Ministru de esterne: Deja din timpulŭ primelorŭ negocierĭ, parlamentulŭ a fostŭ pusŭ în cunoscință prin publicarea cărțeĭ verḍĭ a documentelorŭ, carĭ stabilescŭ punctulŭ de vedere alŭ guvernuluĭ; încă din acestŭ momentŭ ațĭ pututŭ cunósce, că guvernulŭ nicĭ unŭ mo-

mentŭ n'a ascunsŭ statului amicŭ, cu care era în tratațiunĭ, cum că 'i va fi cu neputință României, sĕ închee unŭ tratatŭ de comerciu, décă nu i se va asigura în modŭ solidŭ comerciulŭ vitelorŭ și alŭ cerealelorŭ. (Aplause prelungite.)

De atuncĭ și până ad̦ĭ, deși primele încercărĭ n'au fostŭ încoronate cu succesŭ, guvernulŭ n'a uitatŭ unŭ momentŭ d'a urmări acelașĭ resultatŭ. *Dificultățile sunt marĭ;* cu tóte acestea din convorbirile carĭ au avutŭ locŭ până acum, am putută constata că *cestiunea a făcută câțĭ-va pașĭ mulțămitorĭ înainte,* și deși nu avemŭ unŭ resultatŭ definitivŭ, vĕ rogŭ însĕ sĕ fițĭ încredințațĭ, că guvernulŭ nu póte sĕ pérdă din vedere ceea ce este dorința tuturorŭ Românilorŭ, a României întregĭ, — din care și noi ceștia, carĭ suntemŭ în guvernŭ, facemŭ parte, căcĭ n'am încetatŭ de a fi Românĭ, décă suntemŭ în guvernŭ (aplause), — de a se asigura aceste două marĭ interese ale țĕrei. Așa fiind în fața propunerei făcută de d. Codrescu, care tinde, la ce? tinde în a se da guvernului autorisare, ca elŭ sĕ pótă încheia aranjamente provisorii comerciale cu statele cu carĭ în momentulŭ de față încă nu suntŭ încheiate convențiunĭ comerciale cu certe condițiunĭ; carĭ suntŭ acum acele certe condițiunĭ? Suntŭ două: 1. Sistema economică stabilită prin nouĕle convențiunĭ votate de parlamentŭ, și 2. o protecțiune sigură, *o asigurare dată,* mai bine d̦isŭ, *comerciului de vite și de cereale.*

D-lorŭ, nu mĕ voi întinde asupra sistemei economice, care a fostŭ tradusă în faptŭ prin convențiile pe carĭ le-ațĭ votatŭ; mai cu sémă conventia cu Germania, căreia a urmatŭ aceea cu Rusia, Englitera și Elveția, ne-a pusŭ într'o posițiă, care ne permite sĕ apĕrămŭ într'unŭ modŭ eficace industria țĕrei. În privința comerciului cu vite, atâtŭ amŭ sĕ vĕ declarŭ, că precum ațĭ vĕd̦utŭ în Cartea Verde, prin scrisŭ și note diplomatice, s'a făcutŭ cunoscutŭ imperiului vecinŭ cumcă, *fără comerciulŭ vitelorŭ și alŭ cerealelorŭ, România nu este în putință a încheia unŭ tractatŭ comercialŭ* (aplause); guvernulŭ n'a încetatŭ unŭ momentŭ de a declara acésta și în negociările verbale și elŭ va stărui în acéstă declarațiă și în viitorŭ, de vreme ce acéstă normă a purtărei guvernului în negociările comerciale vé este cunoscută și precum guvernulŭ nu va puté sĕ subscrie nicĭ unŭ proiectŭ de tratatŭ definitivŭ fără asigurarea acestorŭ interese, vĕ declarŭ că *nicĭ unŭ arangiamentŭ provisoriu nu va subscrie fără aceste două garanții.* (Aplause prelungite).

Terminândŭ, d. ministru declară, că camera votândŭ moțiunea d-lui Codrescu nu va satisface póte unele patimĭ dér va rĕspunde la adevĕratele interese ale țĕrii.

Vocĭ numĕróse: La secțiunĭ de urgență.

Camera decide a se trece imediatŭ în secții spre a se ocupa cu propunerea d-lui I. Codrescu. La 2 óre ședința se suspendă.

SCIRILE D̦ILEI.

Amŭ primitŭ raportulŭ adunărilorŭ generale ale *Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu,* ținute în 14 Martie, 26 Octomvre 1886 și 22 Februarie 1887. In 26 Octomvre s. v. 1886 s'au împlinitŭ 6 anĭ de când s'a constituitŭ acéstă Reuniune, cu scopulŭ de a înființa unŭ institutŭ superiorŭ de fete, ceea ce prin intrevenirea „Associațiunei Transilvane" s'a și făcutŭ. Prin înființarea acestei școle superióre civile, școla elementară de fete susținută de acéstă reuniune s'a redusŭ dela 6 la 4 clase. Directorulŭ ambelorŭ școle este d. Dr. D. P. Barcianu, care pentru suportarea acestui oficiu a refusatŭ orĭ ce remunerațiune, ce i s'a fostŭ asignatŭ din partea Reuniunei. Școla elementară a Reuniunei are 2 învĕțătorĭ: d-șóra Octavia Stolojanŭ și d lŭ Ioanŭ Popovicĭ, ântâia cu 600 fl., alŭ doilea cu 500 fl. léfă anuală și fiăcare câte 100 fl. banĭ de cuartirŭ. Numĕrulŭ elevelorŭ dela acéstă școlă a fostŭ în semestrulŭ alŭ doilea din 1886—7 de 26, dintre carĭ 21 gr. or. ér 5 gr. cat; 12 din Sibiiu, 14 din provincia, anume 11 din Transilvania și 3 din Ungaria. In internatulŭ Associațiunei au fostŭ adăpostite 7. In classa I au fostŭ 4, în a II-a 5, în a III-a 13 și în a IV-a 4 eleve. Reuniunea are 7 membri onorarĭ, 2 fundatorĭ 23 pe viéță, 102 ordinarĭ, 91 ajutătorĭ; cu totulŭ 225. Fondulŭ inalienabilŭ alŭ Reuniunei a fostŭ în 31 Decemvre a. tr. 2812 fl. 49 cr., ér celŭ disponibilŭ 4850 fl. 29 cr. Averea totală a fostŭ decĭ 7662 fl. 78 cr.

—x—

»Unirea« din *Bucurescĭ* scrie: »Putemŭ împărtăși din sorginte sigură, că unulŭ din delegațiĭ noștri cei mai însemnațĭ în afacerea reîncheerei convențiunei comerciale cu Austro-Ungaria și-a esprimatŭ *îndoiala, că convenția va putea fi reîncheiată.* Dînsulŭ a găsitŭ atitudinea delegațiilorŭ austro-ungarĭ, mai vĕrtosŭ a celorŭ Maghiarĭ, absolutŭ nefavorabilă legitimelorŭ cererĭ ale României. Esportului nostru de vite spre esemplu nu i se oferă nicĭ o garanțiă reală. Ungurii vorŭ sĕ-șĭ păstreze o portiță ascunsă prin care sĕ reîncépă când le va plăcea șicanele de care dat'au în trecutŭ probe atâtŭ de numeróse".

—x—

Același d̦iarŭ d̦ice: »In urma espirărei *convenției postale* între *România* și *Austro-Ungaria,* scrisorile recomandate și gropurile adresate în vecinulŭ imperiu suntŭ taxate de poștele nóstre după unŭ tarifŭ independentŭ, duplu și triplu. Supușii Austro-Ungariei au adresatŭ pentru acestŭ motivŭ guvernului lorŭ rugarea sĕ grăbéscă reîncheerea expiratei convenții postale.« — Totŭ astfelŭ se taxéză și la noi scrisorile recomandate și gropurile adresate în România.

—x—

Fostulŭ veterinarŭ alŭ Clușiului Petru *Bone,* care locuesce acum în Vințulŭ de josŭ, a intentatŭ *procesŭ de pressă* în contra redactorului lui „Ellenzek« Nicolae Bartha, pentru calumniă. »Ellenzek" desemnase pe Petru Bone ca pe unulŭ dintre făptuitorii omorului și furtului din Entradamŭ.

—x—

Episcopulŭ Sătmarului *Dr. Lorenz Schlauh* a fostŭ numitŭ episcopŭ alŭ *Oradiei-marĭ.*

—x—

După cum se scrie din părțile *Selagiului,* administrațiunea și judecătoriile unguresci respingŭ până și estrasele matriculare de botezŭ, de cununiă și de morțĭ ale Românilorŭ, fiindŭ că suntŭ scrise în limba română. — Óre mai întâlnimŭ în vre-o parte a lumii atâta despotismŭ și volniciă?

—x—

Președintele Kulturegyletului din Ungaria, *Gerloczy-Gamperl,* a adresatŭ — d̦ice »Pesti Naplo" — unŭ înfocatŭ apelŭ cătră președinții comitetelorŭ cercuale, invitându-le sĕ desvolte o mai mare activitate ca până acum pentru câștigarea de membri și colectarea de banĭ. în interesulŭ realisării țelurilorŭ Kulturegyletiste. — Se vorŭ realisa la calendele grecescĭ!

—x—

O firmă din Pesta a făcutŭ, se d̦ice, orașulu *Alba Iulia* propunerea d'a introduce *iluminarea electrică* restituindu-se cheltuelile de instalațiune pe calea amortisării.

—x—

Intre redactorii fóiei unguresci din Alba-Iulia »Gyulafehervar«, vedemŭ figurândŭ și *Cosieriu Janos.* — Étă unŭ Românŭ, care n'a găsitŭ altă cale d'așĭ face renume, decâtŭ ca redactorŭ unguresců. Tristŭ de totŭ!

—x—

Ca vice-președințĭ ai *Academiei române* s'au alesŭ: d-nii *Hajdĕu* pentru secțiunea literară, *Barițiu* pentru secțiunea istorică și generalŭ *Folcoianu* pentru secțiunea sciințifică. Intre lucrările premiate de Academiă este și »Flora Dobrogei« de Dr. Brânză.

—x—

Liferărĭ de saltele (Matratzen). La 18 Aprilie a. c. se ține la magazinulŭ militarŭ c. r. de proviantŭ din Sibiiu licitațiă pentru 100 saltele nouĕ de pĕrŭ de calŭ, constătătóre din câte 3 bucățĭ, și anume 50 pentru stațiunea Sibiiu, 40 pentru Alba-Iulia și 10 pentru Brașovŭ. Aceste saltele au sĕ fiă depuse de cătră primitorŭ pe cheltuiala sa propriă în respectivele stațiunĭ. Saltelele se predau primitorului tóte numai în casulŭ când stațiunile Alba-Iulia și Brașovŭ nu vorŭ avé oferte mai favorabile. Ofertele în scrisŭ se înaintéză până la 10 óre în d̦iua licitației la administrațiunea magazinului militarŭ c. r. de proviantŭ în Sibiiu. De asemenea la 18 Aprilie se ține licitațiă pentru 10 saltele de pĕrŭ de calŭ, din câte 3 bucățĭ, la magazinulŭ c. r. de proviantŭ în Brașovŭ. Condițiunile și modelulŭ se potŭ vedé în fiăcare d̦i la magazinele de proviantŭ în Brașovŭ, Alba-Iulia și Sibiiu.

—x—

In *Kutty,* Bucovina, unŭ incendiu a prefăcutŭ în cenușă 150 de case. Foculŭ a isbucnitŭ într'o brutăriă jidovéscă.

—x—

Teatru unguresců. Astă-sérĕ se va juca *„Rip van Winkle",* mare operetă în trei acte și patru tablourĭ, scrisă de Meilhac, Gille și Farnie. Vinerĭ nu se va da representațiune, ér Sâmbătă se va juca *„Király fogas",* operetă de Csiki.

Ceva despre Românii din S.-Dobêca.

Deșiu, Martie 1887.

(Fine.)

In 4 Iunie a. m. esamenŭ în Cociu. Din 61 obligațĭ presențĭ erau 8 băiețĭ și 16 fete. Scóla spațiósă și luminósă în ordine. Pruncii toțĭ provĕd̦uțĭ cu cărțĭ. Esamenŭ din: religiune, cetitŭ, gramatică, geografiă, istoria Ungariei, calculare, istoria naturală și limba maghiară. Esamenulŭ a fostŭ bunŭ și conformŭ metodei. Directorele localŭ alŭ scólei nu și-a arătatŭ cinstita-i față la esamenŭ.

La 2 ore p. m. in acea d̦i esamenŭ în Mogoșmortŭ. Din 29 obligațĭ presențĭ 21 de ambe sexele. Esamenŭ din religiune, cetitŭ, l. maghiară, calculare și ceva geografiă. Totŭ atuncĭ la $^1/_2$6 óre esamenŭ în comuna Șirégŭ. Din 44 obligațĭ, presențĭ erau 12 băețĭ și 17 băiete. Examinatu-sa relig., cetitulŭ, calcularea, adaugerea și subtragerea, din l. mag. și din geografiă.

In 5 Iuniu la ora 1 p. m. esamenŭ în Nimigea română. Obligațĭ 39, presențĭ 25 de ambe sexele, între carĭ, d̦ice raportorulŭ — erau și 6 pruncĭ evrei frequentanțĭ și presențĭ la esamenŭ de și era într'o Sâmbătă chiar. S'a esaminatŭ din Religiune, cetitŭ, scrisŭ, calculare, l. maghiară cu resultatŭ bunŭ. Pruncii totŭ erau curațĭ și în scólă tactica recerută. (Nu potŭ retace împrejurarea că în acéstă comună poporulu în genere e sĕrmanŭ, póte mai sĕrmanŭ ca în orĭ și care altă comună din acéstă tractŭ. Dér sĕ vede că poporulŭ nostru învinge și sĕrăcia și se însufletesce atuncĭ când are în mijloculŭ sĕu unŭ conductorŭ bravŭ. Servéscă acéstă comună ca esemplu acelora, carĭ d̦icŭ, că fiindŭ poporulŭ sĕracŭ nu potŭ face cu elŭ nimicŭ. Meritulŭ în acéstă casŭ de sigurŭ este alŭ preotului localŭ Ioane Neamțu. Coresp.)

FOILETONŬ.

Tesaurulŭ dela Petrósa.

(Fine.)

Ca Românĭ vorŭ crede lesne în realitatea ființei lor, deórece ele aducŭ laudă culturei originale ce a esistatŭ la noi încă din vechime, de acésta nu ne puteamŭ îndoi. Greu nu este a fi cred̦utŭ și aprobatŭ de celŭ căruia îi vorbescĭ pe placŭ, chiar și atuncĭ când ai aluneca pe priporulŭ zadarnicelorŭ închipuirĭ și ai apuca câmpii, scălâmbândŭ adevĕrulŭ. Mai anevoe este însĕ ațĭ câștiga cred̦ĕmêntŭ la cei ce n'au nicĭ unŭ interesŭ a descoperi, deodată și fără veste, că unŭ obiectŭ óre-care prețuesce mai multŭ de câtŭ ei suntŭ deprinșĭ a crede. Și mai anevoe încă este de a impune, prin doved̦ĭ lămuritŭ și sĕnătosŭ întemeiate, recunóscerea unorŭ calitățĭ, devenite necontestabile chiar și pentru aceia carĭ s'ar bucura când ele arŭ lipsi cu totulŭ séu celŭ puținŭ când ele ar rĕmânea întunecate.

Și — trebue s'o mărturisimŭ, domnilorŭ, — întunecate, nesciute și prețuite de lumea cultă vor rĕmânea din nenorocire tóte lucrările nóstre, câtŭ de consciinciόse și de solide ar fi ele, pe câtŭ nu le vomŭ învedera lumei sub o formă mai accesibilă de câtŭ aceea a graiului nostru naționalŭ.

Acestŭ faptŭ netăgăduitŭ nu este însĕ, după părerea mea, o condamnațiune a limbei nóstre. Nu este nicĭ măcarŭ o umilire pentru dênsa. Limba nóstră abia de doi trei secolĭ a devenitŭ o limbă scrisă; a ei cultură e încă rudimentară. Noi ne adunămŭ aci ca sĕ cercămŭ a o scóte din fase și a-i înlesni înălțarea și întărirea, de órece ea încă până mai deunăd̦ĭ umbla d'a-bușelea. Cum dér am putea sĕ pretindemŭ ca dênsa sĕ depășéscă hotarele locuite de Românĭ, pe când vedemŭ multe alte limbe europene, cultivate acum de secolĭ, și rĕmase totușĭ în cerculŭ restrinsŭ alŭ poporațiunilorŭ ce le vorbescŭ și le scriu numai și numai pe séma lorŭ.

Astfelŭ sunt, de bună sémă la nord limbile scandinave, cea danesă, cea suedeză; apoi spre apusŭ, limba olandezilorŭ ba și a Portugezilorŭ, décă nu cumva, până la órecare punctŭ, n'am numĕra printre acestea, de Sudŭ, pe cea spaniolă și pe cea italiană, odinióră atâtŭ de rĕspândită în tótă Europa. Totŭ așa sunt, mai în vecinătate cu noi, limba rusécă, cea grécă modernă și cea maghiară.

Tóte aceste națiunĭ îșĭ cultivă, de sigurŭ, atâtŭ câtŭ noi, și póte chiar mai multŭ decâtŭ noi, graiurile lorŭ particulare; tóte au ca noi academii și societățĭ literare și sciințifice.

Póte în sênulŭ corpurilorŭ învĕțate ale lorŭ vorbescŭ și tipărescŭ în limba țĕrii; dér acestea, fiindŭ preocupate de a nu pune sub obroculŭ esclusivŭ alŭ unui patriotismŭ rĕu înțelesŭ producțiunile spiritului și ale studielorŭ, care potŭ sĕ facă onóre patriei și sciinței ei, tóte recurgŭ la una din limbile care se bucură de unŭ caracterŭ mai universalŭ, una din acele limbĭ pe care nu le potŭ ignora ómenii ce vorŭ sĕ se țină în curentulŭ propășitorŭ alŭ sciințelorŭ moderne.

In acele țĕrĭ, chiar academiile traducŭ în estracte și adesea în estenso, principalele lorŭ opere, și le dau publicității esterne într'una din limbile francesă, germană séu englesă.

Óre, ceea ce facŭ aceste popóră fi va rușine sĕ o facemŭ și noi? Sĕ stămŭ a judeca pe dreptate, și vomŭ recunósce că ideia ce le mână într acésta este și mai patriotică și mai luminătóre decâtŭ acelŭ esclusivismŭ restrinsŭ, care le'ar isola pe ele de mișcarea progresivă a sciinței. Făcêndŭ altfelŭ ei arŭ menține pe toțĭ streinii precum i-amŭ menține noi, în credința că la ei, ca și la noi, mintea și studiulŭ nu producŭ nimicŭ, nimicŭ care să fie demnŭ de a aduce unŭ contingentŭ folositorŭ la cunoscințele obștescĭ ale lumei civilisate.

Permitețĭ-mĭ, d-lorŭ colegĭ, mie care trăiescŭ acum de mai mulțĭ anĭ în străinătate și vĕdŭ câtŭ de puținŭ și câtŭ de rĕu suntemŭ cunoscuțĭ și prețuițĭ sub raportulŭ culturei intelectuale, afară din țĕra nóstră, permitețĭ-mĭ a supune aceste considerațiunĭ la seriósele cugetărĭ.

Ele m'au îndemnatŭ, și nu tocmai, vĕ mărturisescŭ, fără óre-care dorŭ și mustrare de cugetŭ, a scrie cartea mea asupra Tesaurului dela Petrósa în limba de caracterŭ mai universalŭ a țĕrii în care locuescŭ.

In acea țĕră mai am și înlesnirea de a găsi la îndemână tóte mijlócele de informațiune și de studiu ce'mĭ suntŭ necesarii: precum bibliotecele și museele cele ma

Duminecă în 6 Iuniu 10 óre a. m. după îndeplinirea cultului divinŭ s'a începutŭ esamenulŭ cu pruncii în comuna Teure, reşedinţa bravului v-protopopŭ din acestŭ tractŭ M. Făgărăşianŭ. Din 54 prunci obligaţi — cu prea puţine escepţiuni — toţi erau presenţi. Esaminatu-s'a din religiune, cetitulŭ după metodŭ, provocândŭ învĕţătorulŭ pe prunci d. e. „căutaţi pagina cutare" etc. din ABC. şi legendarŭ la têmpululŭ numitŭ, l. mag. istoria naturală şi cântulŭ, care până aci s'a neglesŭ spre cea mai mare daună. Resultatulŭ esamenului îndestulitorŭ preste totŭ — Totŭ atunci p. m. s'a ţinutŭ esamenŭ în Şinterégŭ. Resultatulŭ esamenului — care a întrecutŭ aşteptările tuturorŭ ascultătorilorŭ — érăşi s'a făcutŭ cunoscutŭ p. t. publicŭ pe acéstă cale.

In 7 Iuniu n. esamenŭ în Nuşfalĕu. Din 33 obligaţi s'au presentatŭ 19 prunci şi 5 fete. Pruncii îşi ţinéu pălăriile prin bance şi pe bance, ceea ce nu se cuvine. Esamenŭ din: religiune, Istoria Ung., Geografiă puţină, cetitulŭ la tabele şi în cărţi şi din l. mag. S'a observatŭ, că pruncii mai nu suntŭ dedaţi la ordine, le rĕspundŭ jucându-se. A mai urmatŭ calcularea şi ceva cântŭ. Invĕţătorulŭ e veteranŭ (Aci îşi are comitele Banffy domeniulŭ sĕu, care 'a şi ridicatŭ în Nuşfalĕu o şcólă comunală cu limba de propunere maghiară, dreptŭ aceea aci ar fi de lipsa unŭ învĕţătorŭ harnicŭ şi destulŭ de cvalificatŭ, ca nu cumva sĕ ne perdemŭ şcóla şi cu dênsa vre-o 480 suflete române. — Coresp.) — Totŭ în aceea ḑi la 1/26 óre esamenŭ în Beudiu. Din 47 obligaţi presenţi erau 9 prunci şi 7 fete. S'a esaminatŭ din: religiune, puţinŭ din cetire, asemenea gramatică, calculare şi l. maghiară. Invĕţătorulŭ rĕspundea de jumĕtate la tóte întrebările, pruncii ilŭ imitau.

In 8 Iunie p. m. la órele 2 esamenŭ în Malinŭ. Aci şcóla a fostŭ decorată cu verdeţuri şi flori, semnŭ că trebuia sĕ fiă ceva nu de tóte ḑilele, şi curată. Obligaţi 36. Presenţi 8 prunci şi 16 fete. Esaminatu-s'a: Religiune, cetitŭ, scrisŭ, calculare, geografiă, istoriă tare puţinŭ, istoria naturală şi ceva cântŭ.

In 9 Iuniu la 8 a. m. esamenŭ în Ruşiulŭ de susŭ. Şcóla decorată cu flori. Obligaţi şi presenţi 16. Esamenulŭ din: religiune, cetitŭ, scrisŭ şi puţinŭ din limba maghiară. Totŭ atunci la 11 óre în Ruşiulŭ de josŭ. Şcóla ornată cu flori; din 21 obligaţi, presenţi 5 prunci şi 9 fete. Esamenŭ din: religiune, cetitŭ, calculare şi l. maghiară.

De aici se póte face conclusiunea, décă nu cu certitudine celŭ puţinŭ cu probabilitate la starea şcólelorŭ, respective a educaţiunei nóstre spirituale, cum suntŭ premisele aşa va fi şi conclusiunea, care nu voimŭ s'o facemŭ noi, căci a făcut'o şi o face poporulŭ, care deşi e apăsatŭ de multele dări totuşi nutresce în pieptulŭ lui dorulŭ de aşi ţiné copii, la şcólă, de cumva domnii, cărora elŭ le dă de tóte, şi-ar sci ţiné domnia, adecă şi ar sci împlini datorinţa.

Se vede însĕ că şi elŭ cunósce »sburdaţi« cari trăiescŭ din munca lui fără de a-i aduce în schimbŭ ceva folosŭ. Elŭ rabdă şi-şi împlinesce datorinţa faţă de toţi — dér mai adeseori vĕḑêndu-se isolatŭ de străini şi de ai sĕi, se întórnă către părintele sĕu celŭ bunŭ şi-i cere sprijinulŭ şi dreptatea lui.

Dér sĕ-lŭ lăsămŭ sĕ ni le spună tóte aceste Românulŭ care cântă:

„Nu am pâne, nu am sare,
Tóte le a dusŭ darea mare,
Darea mare ce m'apasă
Deşi sufletu-mi mai iésă.
Vine judele cu carulŭ,
Duce totŭ, lasă-mi amarulŭ,
Duce-mi patulŭ şi buhaiulŭ,
Duce-mi masa şi mălaiulŭ.
Nici-i brânză, nici-i untŭ,
Nici câte-sŭ pe pămêntŭ.
Nici-i brânză nici-i sare
Nici câte-sŭ pe sub sóre,
Nici-i sare, nici făină
Nici câte suntŭ în lume.
Mi-aşi da pruncii sĕ înveţe
Până ce-sŭ în tinereţe,
Da nu-i potŭ cu straiţa gólă
Şi mai fără nici o zólă.
Eu facŭ punţi şi drumuri grele,
Eu plătescŭ vamă pe ele.
Eu dau la ţéră cătană,
Domnilorŭ lăcaşŭ şi hrană,
Ca domnia s'o păzéscă
Şi-n contractŭ sĕ-o întăréscă.
Câţi „sburdaţi" leneşi în ţéră
Când vréu dormŭ, când vréu sĕ şcólă,
Că-i hrănesce a mea zólă. *)
Când vréu béu, când vréu mănâncă,
Că-i hrănesce a mea muncă.
Eu şi cruda-mi bucătură
Tremurândŭ o bagŭ în gură,
Că-i cu lacrimi frământată
Şi cu sudori câştigată.
Impĕrate, fă dreptate,
Décă credi în ḑeitate,
Şterge cruda şerbitute,
Ca Treimea sĕ-ţi ajute!"

Este adevĕratŭ că timpulŭ de aḑi nu ne este nouĕ Românilorŭ din statulŭ ungarŭ bunŭ tată, — dér sĕ cercetămŭ, că óre pentru a-i învinge vitregitatea ne dămŭ şi noi cărturarii strădania încordată, ce şi-o dă poporulŭ? Se vede şi din faptele nóstre o perseveranţă aşa neînfrântă în împlinirea datorinţelorŭ nóstre, ca din faptele poporului? Ori dóră nu din vina nóstră suferimŭ noi, şi mai multŭ sufere poporulŭ, care aḑi puţină hasnă are de învĕţătura fiilorŭ sĕi?

Sĕ ne esaminămŭ faptele. Vitregitatea timpului ne împedecă de a ne face datorinţa — cei ce avemŭ dreptulŭ, şi-lŭ avemŭ mulţi—în adunările municipale? Preoţii —în puterea ordinaţiunilorŭ dela autoritatea competentă — au dreptulŭ şi datorinţa a înfiinţa bibliotecĭ tractuale. V.-protopopulŭ F. şi unŭ preotŭ ori doi păşescŭ ca sĕ întrupeze ordinaţiunea, — nimenea dintre confraţi însĕ nu-i gata şi nu-i sprijinesce. 'I opresce vre-o lege? Nu! dér se şcólă celŭ ce se crede mai autorisatŭ şi propune sĕ se amâne lucrulŭ.. ad calendas graecas.—Vitregitatea timpului ne pune pe buse denunciările, şopotele şi stigmatisările ce le face frate la adresa fratelui? Vitregitatea timpului ne dictéză sĕ nu ne ţinemŭ demnitatea şi sĕ ne denigrămŭ în faţa străinilorŭ poporulŭ şi credincioşii noştri, şi ca cutare sĕ se facă unélta jidanului din satŭ? Vitregitatea timpului oprasce pe directorii scolastici — onóre escepţiunilorŭ — sĕ nu-şi cerceteze şcóla cu anulŭ, sĕ nu catechiseze, şi sĕ nu se înfăţişeze unii din ei nici la sinóde şi conferinţe, unde se tractéză de viéţa bisericei şi a şcólei? Vitregitatea timpului impune cărturarilorŭ mireni mai alesŭ între uniţi, ca la anuntitele conferinţe nici unulŭ sĕ nu-şi arate cinstita faţă şi apoi totuşi sĕ impute v.-protopopilorŭ, — cari de multe ori se sbatŭ ca pescele pentru astfelŭ de lucruri — că nu se interesézá de nemicŭ? —In cutare conferinţă séu sinodŭ tractualŭ v.-protopopulŭ, conformŭ dispositiunilorŭ în vigóre, întrebândŭ pe preoţii tractuali, ce mĕsuri au luatŭ în parochiele lorŭ pentru stêrpirea viţiilorŭ d. e. concubinatului?... Veḑi numai că nici unulŭ nu se ridică cu nimicŭ. Óre vitregitatea timpului îi aduce pe aceştia *ad observandam sanctam negligentiam*. Vitregitatea timpului prescrie óre ca într'unŭ ţinutŭ întregŭ de ḑeci de sate nici preoţii nici mirenii cu carte şi cu stare — afară de anulŭ, doi — sĕ n'aibă pe masa lorŭ nici măcarŭ necăjitele de »Cărţi ale Săteanului«?

*) „Zólă"=fructulŭ agonisitŭ alŭ muncei. — Red.

Nu, nicĭodată. Nimenea nu va puté susţiné una ca asta.

Adevĕrulŭ este déră, că trei séu cinci părţi ale necazurilorŭ ce trebue sĕ le îndurămŭ noi şi deschilinitŭ bunulŭ nostru poporŭ — de care ar trebui sĕ ne prindă mila odată — provinŭ din propria nóstră vină. Trebue sĕ le tragemŭ, căci deşi putemŭ şi nu ne împedecă nimeni, nu voimŭ a le delătura. Pe semne are dreptŭ Bolintineanu, că fiă-care poporŭ are sórtea ce-o merită.

Lipsa sêmţului naţionalŭ, lipsa dragostei către sciinţă, cultură şi progresŭ, pisma, fariseismulŭ, cinismulŭ, lipsa de tactŭ şi de prudinţă pastorală, indiferentismulŭ orbŭ, nepăsarea, lenea, laşitatea, diletantismulŭ puerilicŭ, lipsa de energiă şi apreţiare a proprielorŭ puteri, fanfaronada cu vitalitatea şi geniulŭ naţiunii şi altele, cari emanéză ca valea din isvorŭ — din faptele multora dintre noi, nu ne vorŭ duce la crêngă verde nicĭodată.

Fraţi Români! In timpurile vechi străbunii noştri aveau o instituţiune nobilă, cavalerêscă de a jura unulŭ ultuia şi a se face — precum sĕ ḑice — *„fraţi de cruce"*; şi acésta o simbolisau prin gustarea dintr'o pâne făcută în forma crucei. Cei legaţi prin unŭ astfeliu de jurămêntŭ deveniau nedespărţiţi în viéţă şi la mórte. Ei jurau, că décă unulŭ din ei îşi va vicleni credinţa, atunci sĕ-lŭ bată pămêntulŭ, foculŭ, apa, vĕzduhulŭ, pânea, vinulŭ, sabia, D-ḑeu şi Maica Domnului.

Pentru aceea s'a frântŭ de atâtea ori puterea năvălitorilorŭ inimici în piepturile de oţêlŭ ale descedinţilorŭ legiunilorŭ române. Pentru aceea têmpii de cercare s'au prefăcutŭ pentru ei în timpi de gloriă.

Sĕ facemŭ şi noi ca strămoşii noştri, sĕ ne mărturisimŭ de strĕnepoţi ai lorŭ nu numai prin vorbe ci şi prin fapte, sĕ jurămŭ fiecare în inimile nóstre — pe onórea de Românŭ adevĕratŭ — că nu ne vomŭ lăsa mai multŭ subjugaţi de patimile cele urîte şi dejositóre, nici nu vomŭ suferi sĕ tăbărêscă mai multŭ în piepturile nóstre, când vedemŭ că ele numai *viéţă laşă şi mórte ruşinósă ne aducŭ*. Sĕ ne prindemŭ *„fraţi de cruce"* în lupta pentru stârpirea lorŭ şi cu puteri unite sĕ ne îngrijimŭ de înflorirea şi sporirea naţionalismului, a culturei şi a educaţiunei nóstre, pe carele le-amŭ neglesŭ atâtŭ de multŭ.

Acésta este arma cea puternică, prin care véculŭ de faţă umilesce ori înalţă popórele. Sĕ ne lăpădămŭ odată de ce e rĕu şi sĕ ne armămŭ cu arma bărbăţiei strămoşesci, care ne va face sĕ triumfămŭ, ér aceşti timpi de încercare îi va preface în timpi de gloriă!

Nu cine, ci ce.

Convocare.

Periodulŭ de trei ani dietali fiindŭ la sfêrşitŭ şi naţiunea română peste totŭ, éră noi Românii din comitatulŭ Coşocnei în specie, avêndŭ obligămêntulŭ de a ne îngriji ca sĕ ne putemŭ da espresiune dorinţei nóstre faţă cu ţinuta ce dorimŭ ca Românii sĕ şi-o croéscă şi în viitorŭ pentru noulŭ periodŭ electoralŭ de 5 ani, subscrişii cu tótă onórea venimŭ a ruga pe toţi alegĕtorii români din acestŭ comitatŭ şi din oraşulŭ Cluşiu, ca sĕ binevoéscă a participa la adunarea generală electorală română care se va ţiné în 28 Aprilie st. n. 1887 la 10 óre a. m. aici în Cluşiu, în localitatea casinei române.

Obiectele adunării vorŭ fi:

1. Reorganisarea clubului românŭ electoralŭ comitatensŭ şi orăşenescŭ pe unŭ periodŭ de 5 ani.
2. Decisiuni prealabile referitóre la organisarea subclubui rilorŭ din comitatŭ şi din urbea Cluşiu; şi anumitŭ în douĕ cercuri electorale din urbea Cluşiu, a Gilăului, B.-Hoidinului, Tecei şi a Coşognei.
3. Pertractarea ţinutei Românilorŭ din aceste douĕ municipii faţă cu dieta din Budapesta.
5. Eventualŭ alegerea delegaţilorŭ din cercurile Gilău şi Cluşiu pentru adunarea generală electorală română ce se va ţiné în Sibiiu.

Cluşiu, 1887 Aprile 10.

A. Bohăţelŭ m. p., *Gavrilŭ Popŭ* m. p. protopopŭ, *Iuliu Coroianŭ* m. p., *Emericŭ Popŭ* m. p., *Dr. Gregoriu Silaşi* m. p., *Basiliu Podóbă* m p., *Stefanŭ Galca* m. p.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

SIBIIU, 14 Aprilie. — Comitetulŭ centralŭ alŭ partidei poporale săsesci, după o desbatere de mai multe ore, a hotărîtŭ, din incidentulŭ alegerilorŭ dietale, sĕ menţină neschimbatŭ programulŭ electoralŭ săsescŭ din 1881 şi sĕ emită unŭ apelŭ electoralŭ în acestŭ sensŭ, după care deputaţii saşi, stândŭ în afară de partidele dietale, sĕ procédă în comunŭ.

VAŢŬ, 14 Aprilie. — Instalarea episcopului Schuster s'a făcutŭ cu mare pompă bisericéscă.

BERLINŬ, 14 Aprilie. — In Reichstagŭ se va presenta în curêndŭ creditulŭ suplimentarŭ pentru acoperirea cheltuelilorŭ cerute de noua lege militară.

---

bogate, ómenii cei mai dedaţi cu multe din materiile pe care cată sĕ le atingŭ în cursulŭ cercetărilorŭ mele.

De altmintrelea, acea limbă, singura din cele apusane, pe care mĕ pricepŭ óre-cum a o îndruga, adică limba francesă, este totodată şi aceea pe care o înţelegŭ, o vorbescŭ şi o scriu chiar cu înlesnire toţi câţi ar voi, la noi, sĕ citéscă publicaţiunea mea.

Multŭ nu m'am înstrăinatŭ nici de ţéra mea, nici de datoriile mele de academicŭ românŭ, cerêndŭ ţĕrei francese ajutórele de studiu pe care ea le posedă în neasĕmuită îmbelşugare, faţă cu a nóstră; ér limbei francese cerêndu'i unŭ mijlocŭ de a face cunoscutŭ nu numai Românilorŭ, dér şi întregului publicŭ cultŭ din tóte continentele, fapte ale cărorŭ enunţare şi elucidare nu potŭ aduce decâtŭ folosŭ şi onóre patriei nóstre.

Sfêrşindŭ acéstă espunere, mĕ temŭ, stimaţi colegi, că mĕ veţi crede, după cuvintele mele, multŭ mai presumpţiosŭ decâtŭ sunt în realitate. Ceea ce mĕ face sĕ cutezŭ a vĕ vorbi într'astfelŭ, este chiar contactulŭ în care am avutŭ norocirea de a mĕ afla, în decursŭ de mai mulţi ani, cu personalităţi marcante de aceeaşi specialitate cu mine. M'am convinsŭ în cercŭlŭ lorŭ că noi înşi-ne nu avemŭ cunoscinţă despre propria nóstră valóre, nu scimŭ sĕ ne dămŭ bine sémă nici de câte scimŭ, nici de câte putemŭ, nici de câte suntemŭ în stare sĕ producemŭ, atunci mai alesŭ când nu ni-amŭ risipi puterile după reulŭ nostru nărăvŭ.

Şi aceste vederi sumeţe pe care — cine scie! — le priviţi cu sfiélă, cu îndoeli şi póte chiar cu zimbete de ironiă, aceste vederi le veţi recunósce lesne de bune, de drepte şi de luminóse, îndată ce vĕ veţi strămuta cu gândulŭ şi cu aducerea aminte într'unŭ altŭ cercŭ alŭ activităţii nóstre naţionale.

Acum vr'o ḑece ani, de ar fi eşitŭ dintre noi unŭ profetŭ, care sĕ ne afirme că óstea română, militarii, dorobanţii şi călăraşii noştri, suntŭ în stare sĕ pórte rĕsboiu în ţéră străină şi sĕ se lupte cu tăriă, cu avêntulŭ şi cu vitejia ce ei au arĕtatŭ la Griviţa, la Rahova şi la Smârdanŭ, noi toţi atunci amŭ fi plecatŭ jalnicŭ capulŭ plinŭ de dorulŭ isbândelorŭ din trecutulŭ nostru, şi vai! plini de necredinţă întru cele viitóre.

Faptele lăudate ce ostaşii noştri au sĕvêrşitŭ din îmboldirea şi sub poruncile gloriosului nostru Suveranŭ, carele a sciutŭ sĕ recunóscă şi sĕ reînviă în inimile românesci virtutea străbună, acele fapte petrecute pe câmpii de bătăliă, ne facŭ aḑi sĕ ridicămŭ capulŭ fără sfială, cu dréptă mândriă şi fără temere pentru viitorŭ!

Sĕ cutezămŭ a-lŭ ridica şi pe câmpii sciinţei. Totŭ Augustulŭ nostru Protectorŭ ne-a îmbiatŭ şi pe noi la acéstă nobilă revindicare, îndemnându-ne sĕ culegemŭ de pretutindeni, cu sciinţă şi consciinţă, datinele de ori ce felŭ ale trecutului nostru. Cu ele, — ḑisu-ni-a primulŭ rege alŭ Românilorŭ — vomŭ întemeia şi pe acestŭ têrêmŭ viitorulŭ ţĕrei şi alŭ poporului românescŭ!

A. Odobescu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Aprilie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 80
Rentă de hârtiă 5%	88 30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 80
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 75
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124.70
Renta de hârtiă austriacă	80.95
Renta de arg. austr.	81.95
Renta de aurŭ austr.	113 10
Losurile din 1860	133.75
Acțiunile băncei austro-ungare	876 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.—
Act. băncei de creditŭ austr.	283.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10 04
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 35
Londra 10 Livres sterlinge	127.05

Cursulu pieței Brașovŭ

din 14 Aprilie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump. 8.52	Vênd.	8.51
Argint românesc	8.45		8.50
Napoleon-d'orĭ	9.99		10.03
Lire turcescĭ	11.41		11.44
Imperialĭ	10.41		10.44
Galbenĭ	5 93		5.97
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	101.—		102.-
» » » 5%	98.—		99.—
Ruble Rusescĭ	112.—		113.—
Discontulŭ	7—10% pe anŭ.		

Nr. 76/1886.

Publicațiune.

Din incidentulŭ multorŭ periclitărĭ, se dispune pe temeiulŭ §. 20 alŭ statutului pentru birjarĭ, și mai cu sémă în interesulŭ ordinei și siguranței publice, ca de acĭ înainte, nu numai trăsurile birjarilorŭ, déră și acele ale privaților, în decursulŭ mânărei lorŭ atâtŭ în orașŭ câtŭ și în suburbii, sĕ fiă provĕdute cu felinare (lămpașe) aprinse, pe timpulŭ câtŭ suntŭ aprinse felinarele publice.

Brașovŭ, 5 Martie 1887.

2—3 *Căpitănatulŭ orășenescŭ.*

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularitățĭ la primirea diarului onor. abonațĭ suntŭ rugațĭ a ne încunosciința imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

TARIFA

anunțurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.

Pentru inserțiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de 3— 4 orĭ	10%
" " " 5— 8 "	15%
" " " 9—11 "	20%
" " " 12—15 "	30%
" " " 16—20 "	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12,48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu	5.30	—	5 56	—
	—	6.03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12.16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezö-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	- -
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6,24	--
Clușiu	—	10.28	5.26	6.43	--
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	--
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8.42	—	4.52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—.
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.[illegible]8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	- -
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 40
Petroșeni	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșeni	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ